

Makroekonomikas datu sprints: izpēti, analizē, ietekmē!

Piedalies Latvijas ekonomikas datu analīzes konkursā un sper soli pretī izaugsmei!

KONKURSA NOTEIKUMI

MĒRKIS

Konkursa mērķis ir iedvesmot studentus izstrādāt inovatīvu un radošu pētījumu, izmantojot publiski pieejamos datus no piedāvājuma-izlietojuma tabulām (PIT) un nacionālajiem kontiem (NK). Izmantojot plašu makroekonomisko datu kopumu, tostarp iekšzemes kopprodukta (IKP) datus, dalībnieki ne tikai padziļinās savu izpratni par makroekonomisko analīzi, bet arī palīdzēs veicināt šī vērtīgā datu resursa atpazīstamību starp saviem vienaudžiem un plašākā sabiedrībā. Konkurss mudina studentus atklāt reālo datu potenciālu, attīstot kritiskās domāšanas un analītiskā pētījuma prasmes.

Konkursu organizē Centrālā statistikas pārvalde (CSP) sadarbībā ar Latvijas Universitātes fondu un Latvijas Mobilo telefonu (LMT).

KONKURSA UZDEVUMS

Izmantojot piedāvājuma-izlietojuma tabulu (PIT) un nacionālo kontu (NK) datus, dalībniekiem jāveic ekonomikas nozaru struktūras analīze konkrētā laika posmā. Analīzē var izvērtēt, kā noteiktas nozares attīstība ietekmējusi Latvijas ekonomiku, identificēt būtiskākās izmaiņu tendences šajā periodā. Analīzi var veikt gan, aplūkojot tikai Latvijas ekonomikas rādītājus, gan salīdzinot tos ar citas valsts, vairāku valstu vai Eiropas Savienības vidējiem rādītājiem. Salīdzinājumi jāveic gan absolūtās vērtībās, gan pēc struktūras, lai izprastu Latvijas ekonomikas specifiku un tās attīstības virzienus.

Dalībniekiem jāizstrādā vizualizācijas, piemēram, grafiki, tabulas vai diagrammas, kas skaidri parāda nozaru struktūras izmaiņas un galvenās tendences. Pamatojoties uz iegūtajiem datiem un salīdzinājumiem, dalībniekiem jāizdara secinājumi par Latvijas ekonomikas dinamiku, piemēram, norādot, kādas ir nozaru īpatnības, kuras nozares ir devušas nozīmīgāko pievienotās vērtības ekonomikas izaugsmei, kurās nozarēs ir liels attīstības potenciāls, un, iespējams, pat kādi varētu būt ieteikumi ekonomikas politikas plānošanai.

Papildus analīzei dalībniekiem jā sagatavo prezentācija, kas nepārsniedz septiņas minūtes, lai skaidri un kodolīgi izklāstītu galvenos pētījuma mērķus, iegūtos rezultātus un secinājumus. Prezentācijai jābūt vizuāli pievilcīgai, iekļaujot izstrādātās vizualizācijas un būtiskākās atziņas, lai prezentētu datu analīzes vērtību un tās praktisko pielietojumu ekonomikas attīstības izpētē.

Papildus var izmantot arī citu publiski pieejamo statistisko informāciju, bet pamatā ir jābūt piedāvājuma un izlietojuma tabulu (galvenokārt) un nacionālo kontu rādītāju datiem.

KAS VAR PIEDALĪTIES?

Konkursā var piedalīties Latvijas universitāšu bakalaura un maģistra līmeņa studenti.

KAS JĀIESNIEDZ?

Dalībniekiem jāiesniedz:

- Konkursa darbs DOCX vai PDF formātā (ne vairāk kā 15 lapas (kopā ar titullapu, satura rādītāju un ievadu, bet izņemot pielikumus un atsauces).
- Prezentācija PPTX vai PDF formātā.

Konkursa darbs un prezentācija jāiesniedz latviešu valodā.

Konkursa laureātiem būs iespēja darbu prezentēt IGA EG* sanāksmē, kas notiks š.g. martā Rīgā, un prezentācija tās vajadzībām būs sagatavojama angļu valodā.

* IGA EG – *Integrated Global Accounts Expert Group* – starptautiska Eurostat ekspertu grupa, kas nodarbojas ar PIT un NK jautājumiem.

TERMIŅI

2025. gada 9. marts, plkst. 23:59

- Studentu darbu un prezentāciju iesniegšanas termiņš.
- Darbi jānosūta uz e-pastu konferences@csp.gov.lv.
- Vēlāk iesniegtie darbi netiks pieņemti.

2025. gada 11. marts

- Uzaicinājums uz klātienas prezentēšanu.

2025. gada 14. marts

- Nacionālā līmeņa klātienas prezentācijas LMT Brīvības centra telpās, Ģertrūdes ielā 12, Rīgā (**laureātu atlase**).
- Dalībnieka prezentācijas ilgums: **ne vairāk kā 7 minūtes**.
- Konkursa rezultātu paziņošana.

2025. gada 19. marts

- Prezentāciju angļu valodā iesniegšanas termiņš (attiecas tikai uz laureātiem).

2025. gada 26. marts

- Laureātu prezentācijas **IGA EG** sanāksmē.

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Iesniegtie darbi tiks vērtēti pēc šādiem kritērijiem:

- Pētījuma oriģinalitāte un radošums.
- Datu analīzes kvalitāte un dziļums.
- Atbilstība makroekonomikas principiem.
- Prezentācijas skaidrība un efektivitāte.

VĒRTĒŠANAS KOMISIJA

Darbu vērtēšanu veiks komisija:

- 3 Centrālās statistikas pārvaldes pārstāvji.
- 2 Latvijas Universitātes pārstāvji.
- 1 LMT pārstāvis.

ĒTIKA UN RĪCĪBAS KODEKSS

Dalībniekiem ir jāievēro akadēmiskā integritāte un jāievēro ētiski pētniecības principi:

- **Orģināls darbs:** Visi iesniegtie darbi jābūt pašu izstrādātiem. Plaģiāts un atsauču neievērošana ir stingri aizliegta.
- **Datu pareiza izmantošana:** Drīkst izmantot tikai publiski pieejamus datus. Datus nedrīkst sagrozīt vai nepareizi interpretēt.
- **Noteikumu ievērošana:** Visiem dalībniekiem jāievēro konkursa noteikumi. Pārkāpumi var novest pie diskvalifikācijas.

UZVARĒTĀJI UN ATZINĪBA

Konkursa kopējais balvu fonds ir līdz 3000,- *euro*. Nacionālā līmeņa konkursa uzvarētājiem (maksimums trīs) būs iespēja piedalīties un prezentēt (26.03.2025.) savu pētījumu IGA EG sanāksmē, kas notiks Rīgā 2025. gada 25.-27. martā. Par prezentāciju starptautiskā sanāksmē laureāti saņems Centrālās statistikas pārvaldes priekšnieka apliecinājumu, un tas būs vērtīgs papildinājumus dalībnieka profesionālajam profilam un CV.

Vērtēšanas komisijas neatkarīgā eksperta izvēlētam konkursa dalībniekam būs unikāla iespēja piedalīties konkrēta problēmjautājuma izpētē un risinājumu modelēšanā, kas būs ne tikai nozīmīgs izaicinājums, bet arī iespēja attīstīt savas profesionālās prasmes un gūt vērtīgu pieredzi.

KONTAKTINFORMĀCIJA

Papildu informācijai un jautājumiem lūdzam sazināties ar konkursa organizatoru komandu pa e-pastu konferences@csp.gov.lv.

PUBLICITĀTE UN MĒRĶAUDITORIJAS UZRUNĀŠANA

Lai piesaistītu mērķauditoriju un nodrošinātu veiksmīgu konkursa norisi, CSP izmantos šādus kanālus: (1) akadēmiskā vide: tieša komunikācija ar akadēmiskā personāla pārstāvjiem un studējošo pašpārvaldēm, izmantojot e-pasta saziņu un tikšanās iespējas; (2) digitālā komunikācija: komunikācijas materiālu sagatavošana un izplatīšana, lai uzrunātu konkursa dalībniekus; CSP komunikācijas kanālu izmantošana konkursa publicitātei un informācijas aprītei, piem., iestādes oficiālās mājaslapas Jaunumu sadaļa un iestādes sociālo tīklu konti.

NODERĪGA INFORMĀCIJA UN DATU AVOTI

Galvenajiem datu avotiem, uz kuru bāzes jāizstrādā konkursa darbs, jābūt **piedāvājuma-izlietojuma tabulu** un **nacionālo kontu rādītāju** datiem. Lai izstrādātu interesantu konkursa darbu, konkursantam jāiepazīstas ar šo datu kopu saturu un īpatnībām.

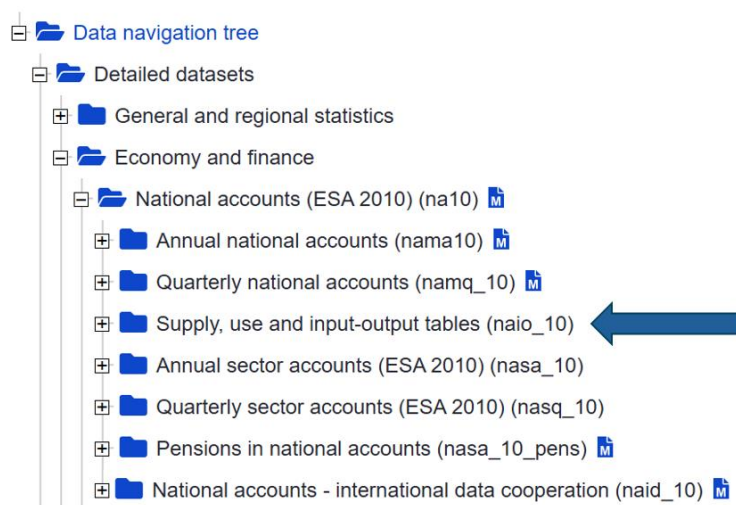
Gan piedāvājuma-izlietojuma tabulas, gan nacionālo kontu rādītāji ir sarežģītas statistisko datu kopas. Piedāvājuma un izlietojuma tabulas (PIT) apkopo visus darījumus starp ražotājiem un patērētājiem ekonomikā. PIT sastāv no piedāvājuma tabulas un izlietojuma tabulas. PIT un iekšzemes kopprodukta rādītāji ir cieši saistīti. Labāk saprast piedāvājuma tabulas būtību var, ja pamanīt, ka lielākās vērtības tabulas pamata daļā atrodas diagonālajās šūnas, kas ir loģiski, jo nozares, galvenokārt, produktus ražo atbilstoši savai nozarei. Savukārt, ja ir nepieciešams apskatīt, kādi produkti nozarei ir nepieciešami, lai saražotu savu izlaidi, ir nepieciešams izmantot izlietojuma tabulu.

1. CSP sagatavotās piedāvājuma un izlietojuma tabulas Latvijai:

<https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/valsts-ekonomika/ikp-gada/cits/2408-piedavajuma-izlietojuma-un-ielaides-izlaides?themeCode=IK>

2. Eurostat sagatavotās piedāvājuma un izlietojuma tabulas dažādām Eiropas valstīm:

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database>

3. Piedāvājuma un izlietojuma tabulu iepriekšsagatavotie “*custom*” dati (var ietaupīt laiku).

Piedāvājuma tabula bāzes cenās ieskaitot transformāciju pircēju cenās:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/naio_10_cp15_custom_14747739/default/table?lang=en

Izlietojuma tabula pircēju cenās:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/naio_10_cp16_custom_14747913/default/table?lang=en

Citas valstis var atrast zem *Geopolitical entity (reporting)* filtra.

Citus periodus var atrast zem *time* filtra.

4. Piedāvājuma un izlietojuma tabulas – Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) vizualizācija un īss apraksts:

<https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/valsts-ekonomika/ikp-gada/23235-piedavajuma-un-izlietojuma-tabulas>

5. Iekšzemes kopprodukts Latvijā kopā (EKS-2010) – gada dati

<https://stat.gov.lv/lv/metadati/1963-iekaszemes-kopprodukts-latvija-kopa-eks-2010-gada-dati/det>

6. Nacionālie konti. Apskats (angliski).

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/>

7. Par piedāvājuma-izlietojuma tabulām:

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-ra-07-013>

<https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/capdev/resources/details?ResourceType=handbook&ResourceID=36>

8. Par nacionālajiem kontiem:

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-02-13-269>

<https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp>

9. Starptautiskā Ielaides-Izlaides asociācija: <https://www.iioa.org/>